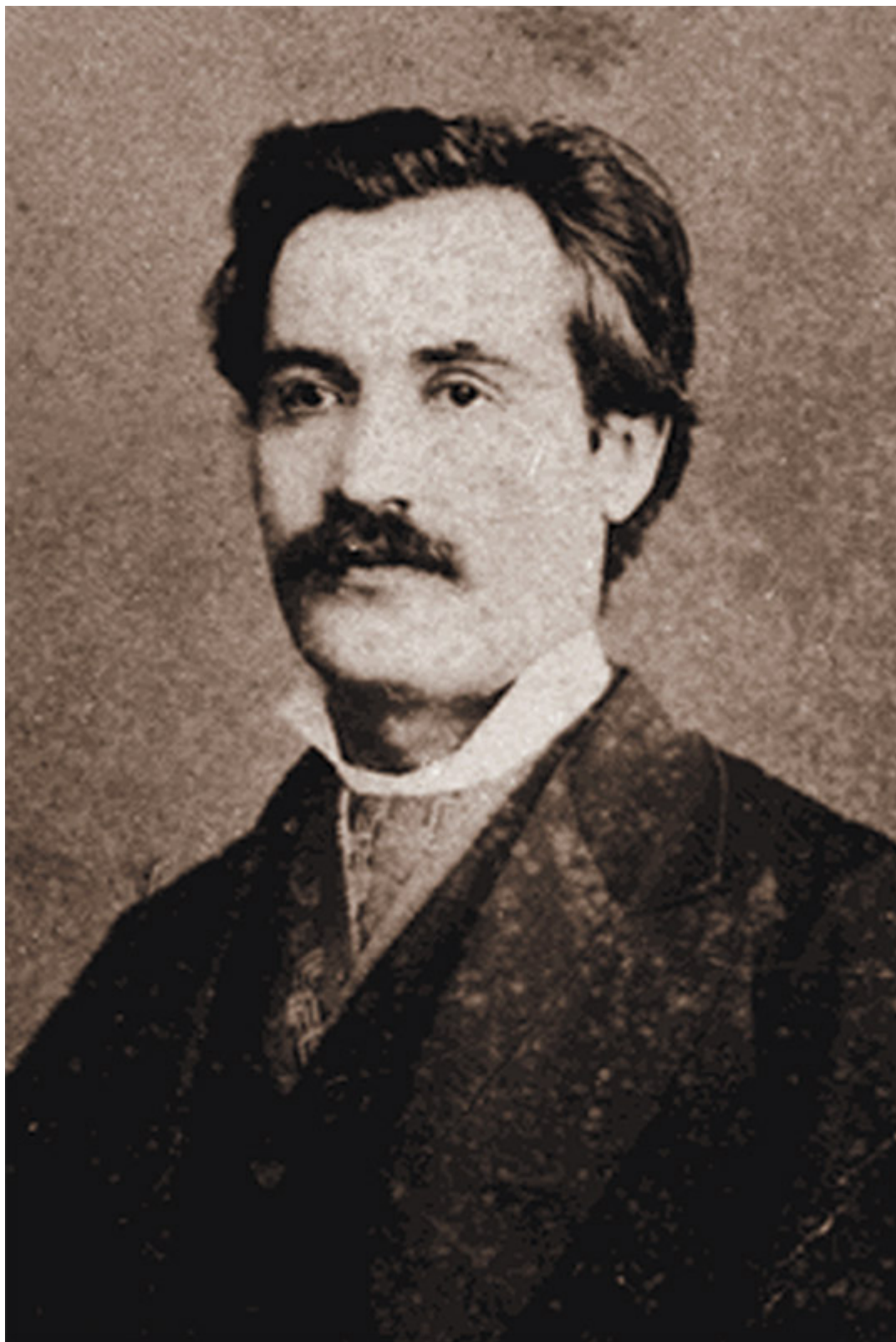


[„CAM ÎN AJUNUL...”] – de Mihai Eminescu [23 martie, 1883]



Cam în ajunul războiului oriental un român vorbea la Berlin c-

un tânăr diplomat asupra roditoarei țării de lângă Dunăre, pe care o numea patria sa, înșirând străinului fel de fel de cai verzi pe pereți despre toate câte i se păreau bune în valea de jos a clasicului râu.

România? – răspunse diplomatul zâmbind. Iată o vacă bună de mulș. Cât despre români, îmi vine a repeta vorba generalului

Jaltuchin: „Cel mai bun dintre ei e tot bun de spânzurat fără judecată”.

Cuvintele acestea ne-au rămas în minte, căci în adevăr vacă de mulș pentru toată lumea, pentru coțcarii străini, pentru cei indigeni fie de un sex ori de altul, vacă cum e țara noastră rar se va mai găsi. Rău o fi fost și ‘nainte, dar de când politicianul venetic, C. A. Rosetti, și-a ridicat adunăturile, cioclovinele de câte patru clase primare în sus, starea de lucruri de la noi nu-și mai poate găsi pereche.

Se vede că nu le mai ajung roșiilor furțișagurile făcute cu ocazia răscumpărării liniilor Stroussberg și Cernavoda chiustenge; iar le-a venit gust de gheșefturi cu milioanele și de giumbuș economico – financiar. Conform regulii din Machiavelli că cine vrea să se ție la putere cată să distreze opinia publică cu întreprinderi nouă, pretinse pline de viitor, înaintea alegerilor vin cu fel de fel de iscodituri cari au un scop îndoit: întâi de-a face pe gurile căscate să li se ia vederile, apoi pentru a crea ocazii de afaceri scabroase.

Uneori oameni de-o exemplară bună credință și patrioți cum se cuvine ne zic din convingere: „Ce folos au luptele aceste politice între partide? De ce nu ‘ncetează odată? De ce românii nu-și dau mâna pentru a asigura prosperitatea țării lor?”

Sinceri or fi asemenea oameni, pătrunzători nu sunt.

Apoi oare cu oameni politici avem noi a face? Stupidul de

Serurie, gheșeftarul Carada, paralicul și ramolitul Cariagdis, camardinerul Chirișopol sunt oameni politici?

Apoi oare lupte politice sunt cele de la noi? Politică e că o cioclovină ca actualul redactor de la „Românul”, comun, ignorant și impertinent, cu patru clase primare, din nimic, adecă din coate goale a poliției din Iași și din vivandieră a regimentului de muschetari, ajunge răscumpărător de drumuri de fier și milionar? Politică e cu linia Cernavoda chiustenge, care s-a plătit bob numărat c-un preț întreit de ceea ce făcea, de s-au înțolit o sumă de golani roșii? Politică este spoliarea sistematică pe care-o practică această plebe nesățioasă de șapte ani de zile, fără ca să se afle în țara asta un procuror, un judecător de instrucție care să puie mâna în piept acestor oameni de nimic, să-i întrebe de unde s-a îmbogățit?

Aceasta nu mai e politică; e pur și simplu lupta a o mână de oameni în contra unor bande fără trecut și pudoare, fără scrupul, cari s-au constituit în guvern și Parlament.

Altora iar le vine a ne zice să moderăm expresiunile pe cari le adresăm acestor oameni; ni s-ar cere să fim mai înmănușați față cu cefele groase de scelerați, bune numai să le pipăie mâna călăului. Parecă această tagmă de oameni pricepe cuvânt bun și creștinesc, parec' ar fi capabilă a înțelege exact un adevăr cât de simplu. Incapabilă de adevăr, incapabilă de-o scânteie de onestitate și de dezinteresare, numai dându-i cu boldul, ca bivolilor, această carne cu ochi, nerușinată și nesimțitoare, mai e în stare a da urme de pricepere.

Acest exordiu ni s-a părut necesar pentru a indica cititorilor noua tentativă de spoliare a acestor oameni.

Dunărea e o cale de apă gata, care n-are nevoie de nici o cheltuială de construcție, o cale cum numai Dumnezeu a putut-o face. Pe trei guri puternice ea se varsă în mare. Două din acele guri sunt cu totul pe teritoriu român; pe una

lucrează Comisia Europeană pentru a o ține în stare de navigabilitate. Dar ceea ce Dumnezeu dă gratis plebea noastră roșie vrea să ne puie să plătim de-a doua oară. Nu gurile pe cari și le-a creat Dunărea singură după capul ei sunt bune pentru colosala marină română, care nu mai încape în apele noastre; Dunărea trebuie învățată minte de d-alde musiu Costinescu, [î]i trebuie altă cale de la Cernavoda la Chiustenge. Acesta-i moftul cel mai nou al patrioților.

În vremea lui Herodot, 484 înainte de Hristos, acum două mii patru sute de ani – de la Anadan babadan, cum s-ar zice -, o albie a gurilor Dunării curgea între Cernavoda și Chiustenge. De această albie s-a folosit o societate engleză pentru ca să construiască – fără terasament – acel mizerabil drum de fier care i-a costat 6 milioane și pentru care noi, grație împrejurării că suntem niște gură – cască, iar roșii niște gheșeftari, l-am plătit cu 16 milioane, adecă zece milioane peste prețul cu care-l oferise societatea engleză din capul locului.

De cum s-a operat acea scandaloașă afacere am văzut pe samsarii ei mofluji ridicând magazii luxoase în capitală, de unde 'nainte n-aveau de pe ce bea apă.

Dară aceasta nu-i de ajuns.

Nu ajunge că s-a îmbogățit toate rubedeniile veneticului bizantin pân' într-a șaptea spiță; nu sunt de ajuns bacșișurile cu care s-a cumpărat voturile majorității Adunării; acum cele șaisprezece milioane trebuiesc aruncate în apă, drumul de fier mutat din albie alături, iar în locul lui... canal la Chiustenge !

Un simplu cap de pod n-avem precum [î]i cer cele mai elementare exigențe strategice și economice spre acea pustietate, abia bună ca o mână de mocani să-și pască oile pe ea, lăsați în știrea lui Dumnezeu și în toiul lor de voinici, și acum... canal trebuie, care să coste zeci de milioane din

spinarea aceluiași țăran săcătuit care abia trăiește de la mână la gură, a aceluiași proprietar care nu mai poate vinde nimic, pentru că nu capătă nici un preț pe grâne față cu concurența americană și rusească.

Și fără a fi publicat studii, fără a se fi ales măcar Parlamentul, fără ca acești samsari să aibă autorizarea cuiva ne spun că convingerea dumnealor, luminată prin bacșișuri, este că acest canal se va face, că noua gură a Dunării se va crea; când, nu pot spune, dar se va face negreșit; natura-l arată, interesul României precum și interesul întregului comerț european [î]l impune.

Interesul României! Cele două – trei vapoare ale statului și câteva luntri pescărești, cari se pot mișca foarte bine pe gurile ce ni le-a dăruit Dumnezeu, au nevoie de-o nouă gură, pe care să n-aibă ce transporta și ale cărei venituri să fie pururea inferioare cheltuielilor de amortizare, ca la toate întreprinderile lor patriotice, ca la calea Stroussberg, ca la Offenheim, ca la toate cu-n cuvânt.

MIHAI EMINESCU

OPERA POLITICA

1882-1883, 1888-1889

„TIMPUL”, „ROMÂNIA LIBERĂ”, „FÂNTÂNA BLANDUZIEI”

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1985-1989

Vol XIII

Mihai-Eminescu.Ro